

โครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อ
จัดความยากจนและพัฒนาชนบท
(โครงการจัดที่ดินของรัฐ จัดความยากจน)

ความเป็นมา

ปัญหาที่ดินทำกินถือเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการแก้ไข
ปัญหาความยากจนของประเทศ เนื่องจากที่ดินทำกินมีอยู่อย่างจำกัดแต่
จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น และสภาพเศรษฐกิจและสังคมขยายตัว ทำให้ที่ดิน
ทำกินที่มีอยู่ไม่เพียงพอ รัฐบาลมีนโยบายที่จะพัฒนาระบบบริหารจัดการ
ที่ดิน โดยสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในการใช้ประโยชน์ใน
ที่ดิน กระจายการถือครองสิทธิในที่ดินอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน
กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุข จึงได้มอบหมายให้กรม
ที่ดินดำเนินการจัดที่ดินทำกินและอยู่อาศัยเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน โดย
นำที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่อยู่ในความดูแลของกระทรวงมหาดไทย มาจัด
ระเบียบการถือครองที่ดินโดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ พร้อมจัดทำสาธารณูปโภคขั้น
พื้นฐาน ได้แก่ จัดทำถนนเพื่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตรและการคมนาคม ขุด
สระน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรและอุปโภค บริโภค เพื่อให้ราษฎรได้มีที่ดิน
ทำกินและอยู่อาศัยอย่างมั่นคง สร้างงาน สร้างรายได้ อันเป็นการยกระดับ
คุณภาพและความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

แนวทางการดำเนินการ

โดยนำที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว มา
ดำเนินการจัดระเบียบการถือครองให้แก่ราษฎรซึ่งเป็นผู้ยากจนไม่มีที่ดินทำ
กินเป็นของตนเองหรือมีน้อยแต่ไม่เพียงพอที่ครอบครองทำประโยชน์อยู่ตาม
สภาพเดิม ครอบครองละไม่เกิน 15 ไร่ และเสียค่าตอบแทนให้องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในอัตราต่ำตามข้อบัญญัติของท้องถิ่น โดยอาศัยอำนาจ
ตามมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินและดำเนินการตามระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดิน
ของรัฐ พ.ศ. 2547 ปัจจุบันมีการปรับแผนปฏิบัติการการบริหารจัดการที่ดิน
ของรัฐ โดยจัดให้ชุมชนในลักษณะแปลงรวมในรูปแบบสหกรณ์ หรือรูปแบบอื่น
ตามความเหมาะสมของพื้นที่ เพื่อให้สอดคล้องมตคณะกรรมการนโยบาย
ที่ดินแห่งชาติ (คทช.) และนโยบายของรัฐบาล

ผลการดำเนินการ

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547 - 2558 สามารถดำเนินการจัดระเบียบการถือครองที่ดินให้แก่ราษฎร จำนวน 111,123 แปลง 89,275 ครัวเรือน เนื้อที่ประมาณ 402,070 ไร่ ในพื้นที่ 59 จังหวัด

เป้าหมายการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

เป้าหมายดำเนินการ 5,000 แปลง สามารถดำเนินการได้ 5,532 แปลง ในพื้นที่ 24 จังหวัด

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ประชาชนที่อยู่อาศัยในที่ดินของรัฐสามารถอยู่อาศัยและทำกินได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เป็นการจัดระเบียบการถือครองที่ดิน อีกทั้งยังเป็นการป้องกันไม่ให้มีการบุกรุกเพิ่มเติม
2. ประชาชนผู้ยากจนมีที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยอย่างมั่นคง อันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของราษฎรให้ดีขึ้นเสริมสร้างสังคมในระดับครอบครัวให้เข้มแข็ง ลดปัญหาการอพยพเข้ามาทำงานในเมือง
3. รัฐสามารถนำโครงการต่างๆ ที่เป็นประโยชน์กับประชาชนเข้าไปสู่ชุมชนได้ เช่น โครงการเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น
4. ลดหรือระงับข้อพิพาทและความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับภาครัฐ ป้องกันการขยายตัวของปัญหาทางสังคมและการเมือง

